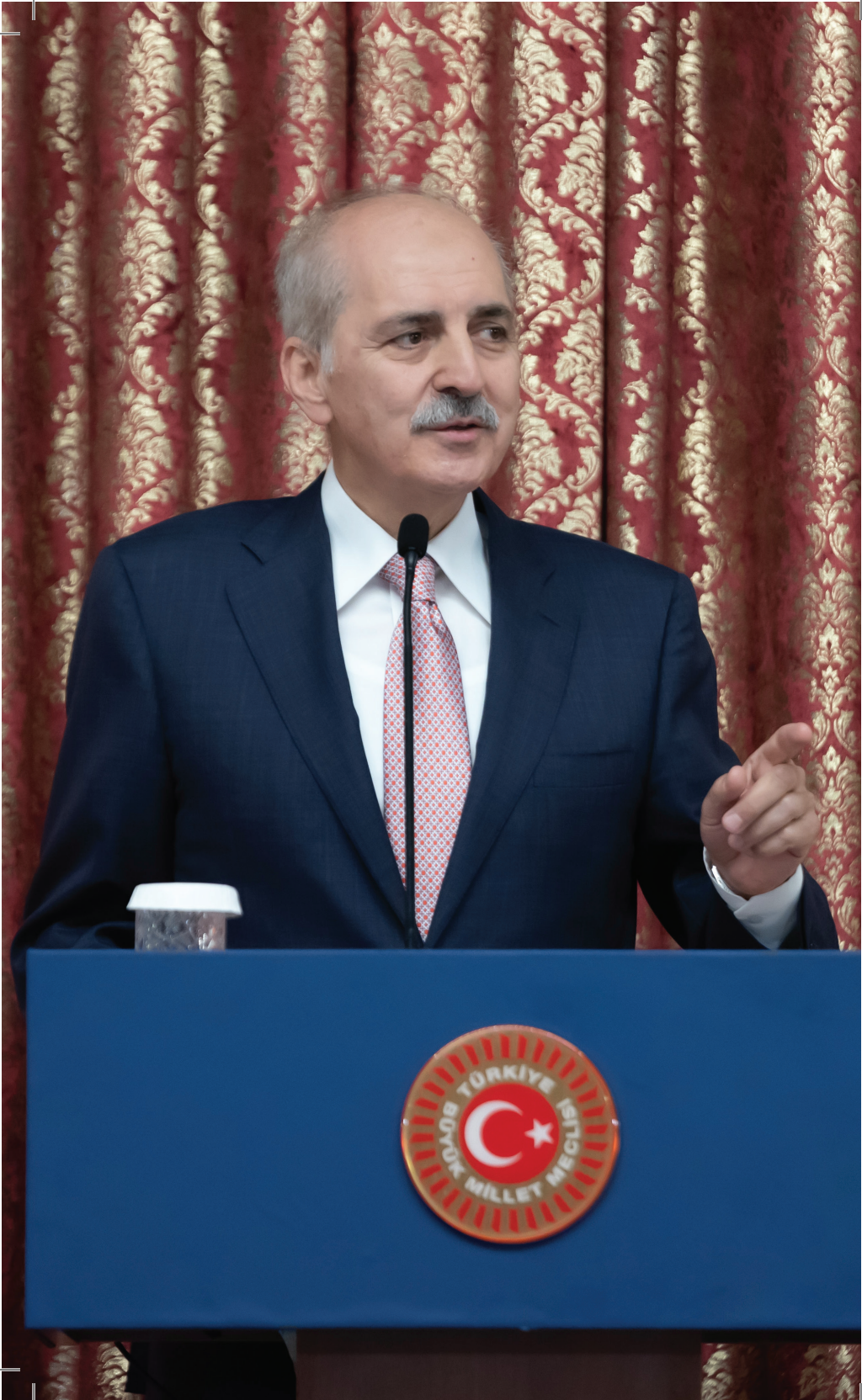

14. BÜYÜKELÇİLER KONFERANSI KONUŞMASI

Prof. Dr.
NUMAN KURTULMUŞ
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANI

9 AĞUSTOS 2023
ANKARA

Çok değerli büyükelçi arkadaşlarımız, çok değerli misafirlerimiz;

Hepinize hayırlı sabahlar diliyorum. Sizleri, dünyada çok nadir parlamentoya nasip olan devlet kurma vasfını taşıyan, cumhuriyetin kurucu gücü Gazi Meclisimizde ağırlamaktan büyük bir onur duyduğumu ifade etmek isterim. Hoş geldiniz, sefalar getirdiniz.

Başbakan Yardımcılığım ve Bakanlığım döneminde de katıldığım ve takdirle izlediğim Büyükelçiler Konferansı'nın 14'üncüsüne gelmiş olmanız bizim için, Türkiye için, büyük bir birikim ve büyük bir kazançtır.

Büyükelçiler Konferanslarının bugüne kadarki sürecinde emeği geçen tüm arkadaşlarımıza teşekkürlerimizi sunarım. Ayrıca, Büyükelçiler Konferansı'nın 14.'sünü belli bir konu etrafında odaklanarak gerçekleştiren başta Sayın Bakanımız olmak üzere Dışişleri Bakanlığımız mensuplarına yürekten teşekkür ederim.

Tarihî bir dönemin hemen başındayız. Dünyanın gelişen ve değişen şartları dolayısıyla önümüzde önemli

tehditlerin ve aynı zamanda da çok büyük fırsat ve imkânların olduğu bir dönemdeyiz. **Dünya yeniden yapılıyor;** ekonomik bakımdan, siyasi bakımdan, güç mücadeleleri açısından fevkalade zor ama Türkiye gibi bir ülke için de önemli fırsat ve imkânları içinde barındıran bir döneme giriyoruz.

Ayrıca içinde bulunduğumuz 2023 yılı, tarihî açıdan fevkalade önemlidir, çünkü Türkiye Cumhuriyeti'mizin ikinci asrının başlangıcıdır. Önceki asrın ne büyük mücadeleler ne büyük zorluklar ne büyük hengâmelerle geçtiğini hepimiz yakinen biliyoruz.

“ **Hiç abartısız söylenebilir ki herhâlde hiçbir milletin tarihinde bizim Cumhuriyetimizin ilk asrı kadar zor ve gerçekten büyük badirelerin atlatıldığı bir dönem yoktur. Ama çok şükür, yıkılmış, tarumar edilmiş bir büyük cihan devletinin küllerinden yeniden bağımsız, güçlü bir cumhuriyetin kurulmuş olması da tarihimiz açısından eşsizdir.** ”

Şu anda geldiğimiz nokta ise bizim için asla yeterli değildir. Cumhuriyetimizin ikinci asrı için yeni hedefler ortaya koymamız ve bu hedeflere odaklanmamız gerekiyor. İşlerimizi en iyi şekilde yaparak Türkiye'yi daha güçlü, daha müreffeh ve dünya üzerinde daha itibarlı bir ülke hâline getirmek, her birimizin vazifesidir. Bunun için önümüzdeki asrın Türkiye'nin Yüzyılı olması için hedeflerimizi, gayelerimizi birleştireceğiz

ve ortak çalışma alanlarımızı tespit ederek elimizden gelen bütün gücümüzle mücadele edeceğiz.

SÖZÜ GÜÇLÜ - GÜCÜ TESİRLİ TÜRKİYE'NİN YÜZYILI

Demokrasinin gereği olarak güçler ayrımı prensibi, dikkat etmemiz gereken ana kurallardan biridir. Yasamanın, yürütmenin ve yargının birbirinden bağımsız olması, ayrıca güçler ayrımı prensibi bağlamında kendi kuralları içerisinde hareket etmesi doğrudur ama güçler ayrımı, güçler çatışması noktasına gelmeden bir amaç birliği etrafında, millî hedeflerimiz doğrultusunda bütün kurumları mobilize edebildiğimiz bir siyasal zemini de oluşturmalıdır. Onun için diyoruz ki özellikle Türkiye'nin dış politikasını yürüten siz değerli büyükelçilerimizi, Dışişleri Bakanlığı mensuplarımızı Türkiye'nin yasama ve denetleme faaliyetlerinin merkezi olan halkın seçtiği Türkiye Büyük Millet Meclisinde ağırlamış olmamız, aynı zamanda da amaç birliği prensibine dikkat çekmek bakımından fevkalade büyük bir sembolik önem taşır. Bu amaç birliği içerisinde önümüzdeki yüzyılı, Cumhuriyetimizin ikinci asrını, dünyada itibarlı, güçlü bir Türkiye Yüzyılı yapmak için her alanda mücadelemizi sürdüreceğiz.

Bazı hususları sizlere çok kısaca hatırlatmak için gündeme getirmek istiyorum. Büyük ülkelerin, büyük milletlerin zamanın akışı içerisinde iki gününü eşit bir

şekilde geçirmesi asla mümkün değildir. Hele bizim milletimiz tarih boyunca asla böyle olmamıştır.

“ Şunu çok rahat söyleyebiliriz ki Sultan Alparslan Han’ın Anadolu’nun kapısını açarak, Anadolu’yu Müslüman Türk milletine yurt edindirmesiyle birlikte başlayan tarihsel süreçte hemen hemen hiçbir günümüz arkamıza yaslanarak huzur içerisinde geçmemiştir. ”

Mücadeleyle, gayretle ama hep önümüze daha büyük hedefler koyarak bu topraklardaki varlığımızı sürdürdük ve bugünlere kadar çok şükür geldik.

Şimdi, bundan sonra da yine önümüze büyük hedefler koymak zorundayız. Bu hedefleri ortaklaştırmak, elimizdeki imkânlar çerçevesinde bu hedefe daha kısa süre içerisinde ulaşmamızı temin edecek her türlü faaliyeti gerçekleştirmek zorundayız.

Bu hedef; önümüzdeki asrın, dünyada sözü güçlü, gücü tesirli bir Türkiye’nin Yüzyılı olması için mücadele etmektir. Bu çerçevede, üç ana hedefimizi ifade etmek isterim. Bunlar hiç şüphesiz dış politikada da uluslararası ilişkiler alanında da en temel hedeflerimizden olacaktır.

Değerli dostlar, değerli büyükelçiler;
Sözümüzün güçlü olması, haklı olması, doğru projeleri, doğru fikirleri, doğru siyasetleri takip ediyor olmamız önemli bir şeydir ama tek başına yeterli değildir. Eğer sözünüzün arkasına güç koyamıyorsanız -bunu

hem yumuŐak gc anlamında hem sert gc anlamında söylüyorum- sadece doğru söz söyleyen bir ülke olursunuz, doğru tercihlerde bulunan bir ülke olursunuz ama sözünüzün arkasına gc koyamadığınızda zaman zaman yalnızlaŐtıĐınız, söylediğiniz haklı tezlerin bir karŐılık bulamadığı dönemleri de yaŐarsınız. Onun için Türkiye'nin hem sözünü gclendireceğiz hem bu sözün arkasındaki gcleri çok daha kuvvetli hâle getireceğiz.

Bu çerçevede, dış politikada özellikle son yıllarda izlediğimiz gerçekten takdire Őayan geliŐmenin altını çizmek isterim. Dış politika artık sadece Dışişleri Bakanlığının icra etmiş olduğu bir politika olmanın çok ötesindedir. Dış politikanın içerisinde savunma diplomasisinden Millî İŐtiharat TeŐkilatının faaliyetlerine, Türkiye'nin yumuŐak gc unsurları olan ve her birinizin bykeliliğiniz çerçevesinde büyük destekler verdiğiniz TKA'dan, Yurt DıŐı Türkler ve Akraba Topluluklarına, Yunus Emre Enstitüsüne kadar yumuŐak gc faaliyetlerimizle dünyada sözümüzü çok daha gcl hâle getirecek bir dönemi yaŐıyoruz. Bunu daha da gclendireceğiz.

Bu arada, Türkiye'nin savunma sanayisinde attığı her ileri adım aynı zamanda dış politikadaki sözünü de kuvvetlendirecek bir argümandır. Sözümüzün gcl, doğru, çözüm üretici ve gerçekten dünyada ses getirici olabilmesi aynı zamanda arkasındaki çok tesirli güce sahip olmamızla mümkündür.

TÜRKİYE EKSENİNİ TAHKİM ETMEK

Önümüzdeki dönemde dış politikayla ilgili ikinci temel hedefimiz, ‘Türkiye eksenini tahkim etmek’tir. Bu tartışmayı hepimiz yıllarca yaşadınız. Yıllarca Türkiye’nin geçmişini bilmeyenlerin, Türkiye’nin nereden geldiğini ve nereye gitmekte olduğunu kavrayamayanların, zaman zaman eksen kayması tartışmaları açarak Türkiye’yi başkalarının gündemi üzerinden köşeye sıkıştırma kalkıştığını çok iyi hatırlıyoruz.

“ Hep söylediğimiz şudur: Türkiye başkaları tarafından çizilmiş eksenlerin peyki olan bir ülke olamaz! Türkiye, kendi eksenini tahkim etmek mecburiyetinde olan bir ülkedir ve Allah’a çok şükür, artık zaman gelmiştir! ”

Türkiye artık böyle bir güce, böyle bir kudrete, böyle bir imkâna kavuşmuştur. Onun için diyoruz ki: Biz başkalarının çizdiği eksenlere göre değil, başkalarının bize durmamız gerektiğini söylediği yerde durarak değil, Türkiye’nin millî menfaatlerini koruyarak, Türkiye’nin aynı zamanda elindeki bütün imkân ve fırsatları bilerek rasyonel, ütopyik olmayan ve fakat bu gerçeklik içerisinde Türkiye Yüzyılı hedeflerini de ıskalamayan bir Türkiye eksenini tahkim etmek mecburiyetindeyiz.

Bunun için 3 stratejik kuşakta ilişkilerimizi geliştirmek için bütün plan, programlarımızı yapıyoruz.

Bunlardan biri; Türkiye’nin Balkanlardan Karadeniz’e, Kafkaslara, Orta Doğu’ya ve Güney Afrika’ya kadar

inen coğrafyada; dostlukları, barış, güven ve istikrar ortamını tahkim edecek ilk halkayı çok kuvvetli hâle getirmesi meselesidir. **Çevremizde barış, istikrar ve refah kuşağı inşa edeceğiz...**

İkincisi, özellikle Dışişleri Bakanlığımızın kıtalar arası açılım programlarıyla birlikte Latin Amerika'dan Afrika kıtasına kadar her yerde Türkiye'nin gücünü, Türkiye'nin ittifaklarını artıracamız, genişleteceğiz. **Kıtasal açılımlarımızı yeni hamlelerle kurumsallaştıracamız.**

Üçüncü stratejik kuşak/açılım ise; **küresel ölçekte adaletli bir siyasal mimarinin** oluşması için bütün gücümüzle çalışmaktır. İnşallah, önümüzdeki yüzyılda, "Türkiye Eksenini"ni inşa ettiğimiz ve artık sözü güçlü, gücü tesirli olan Türkiye'nin dünya siyasetine çok güçlü bir aktör olarak yön vermeye başladığı bir dönemin temelini hep beraber atacağız.

YENİ BİR KÜRESEL SİSTEM

Değerli büyükelçilerimiz, değerli misafirler;
Dış politikamızın üçüncü temel hedefi ise adil, hakkaniyetli ve yeni bir küresel sistemin kurulabilmesi için mücadele etmektir. Artık kim isterse istesin, hangi güce sahip olursa olsun bugünkü dünya sisteminin bu hâliyle devam etmesinin imkân ve ihtimali yoktur. İşte, en son, Afrika kıtasındaki uyanışı temsil eden yeni çıkışları dünya siyasetinde yaşanabilecek kökten değişikliklerin açık işaretleri olarak görebiliriz.

Sayın Cumhurbaşkanımızın uluslararası platformlarda; **“Dünya beşten büyüktür. Daha adil bir dünya mümkündür.”** diyerek özetlediği yeni, hakkaniyetli ve adil bir dünya kurulması çabasına bizler de sesimizi yükselterek katıldığımızda, dünyanın dört bir tarafından bunu işiten insanların da bu kervana katılacağı ve yeryüzünde hakkaniyetli, adaletli bir dünyanın kurulması için mücadele edeceği aşikârdır.

Şu sözü hepimiz hatırlıyoruz: “İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra yeni bir dünya kurulur ve Türkiye oradaki yerini alır.”

“ Şimdi öyle bir noktaya geldik ki çok şükür yeni bir dünya kurulacak ve Türkiye buradaki öncü rolünü mutlaka ve mutlaka alacaktır. ”

Bu vesileyle dış politikamızda temel hedefler etrafında yürürken birtakım temel prensipleri de ortaya koymak mecburiyetindeyiz. Zaten bu prensiplerle hareket ettiğimiz için sözümüzün gücü konusunda daha ciddi bir uluslararası itibarın olduğunu da görüyoruz.

Bu ilkelerden bazılarını hatırlatmak isterim: Bunlardan ilki, Türkiye’nin uluslararası alanda takip ettiği **insani diplomasidir.**

“ Bu kadar çok sorunun, bu kadar çok kargaşanın, çatışmaların, birtakım güç mücadelelerinin olduğu yerde, insanı odaklayan ve insani meseleleri öne çeken bir siyaset izle-

mezseniz, uluslararası ilişkilerin labirentlerinde kaybolursunuz. ”

Bu çerçevede sadece birkaç politikamızda ne kadar önemli bir insani yaklaşım sergilediğimizi bütün dünya bilmektedir. Hiç şüphesiz bunlardan biri göçmen politikasında izlediğimiz tavidir. Dünya, göçmen meselesine sadece sonuçlarıyla bakarken, sadece istatistik rakamlar olarak görürken ve hatta hatta Batı ülkelerinin bir kısmı bunu yabancı düşmanlığının siyasal bir argümanı hâline getirirken, Türkiye, dünyanın dört bir tarafından gelen, hiç bilmediği, hiç tanımadığı masum insanların hayata tutunma mücadelesine destek vermiş ve iftiharla bunu tarih sayfasına kaydetmiş bir ülkedir. Hem bu ölümden kaçan insanların hayata tutunma imkânlarını temin etmenin, hem de özellikle Ege’de ve Akdeniz’de ölüme doğru yolculuk yapanları son anda da olsa kurtarabilmek için ortaya konan çabaların ne denli önemli olduğunu sizler daha iyi biliyorsunuz. Allah’a çok şükür bu alanda Türkiye insani diplomasisinin sonuçlarını almıştır.

Yine aynı şekilde, tahıl koridorunun açık tutulması meselesi sadece Türkiye’nin güçlü inisiyatifiyle gerçekleştirilen çok önemli bir insani yaklaşımdır. Bu sadece Rusya-Ukrayna arasındaki savaşın dünyaya vereceği ağır bir maliyet değil, aynı zamanda, zaten yoksulluk çeken Afrika ülkeleri başta olmak üzere, dünyanın mazlum halkları için çok ağır bir gıda krizinin de öncüsü olabilecek bir konuydu... Ama **Türkiye bu meseleyi de siyasi olmanın ötesinde insani bir mesele olarak**

ele aldı. Tam da “artık bitti, görüşemezler” dediği noktada Sayın Cumhurbaşkanımız devreye girerek Sayın Putin’le de, Zelenski’yle de, Guterres’le de görüşmelerini yaparak tahıl koridorunun açık tutulmasını fevkalade ciddi bir şekilde temin etmiş oldu. Bu da insani diplomasimizin önemli sonuçlarından biriydi.

Bir başka mesele ise bugün dünyada insanlığı içten içe kemiren en temel insanlık düşmanı gelişmelerden biri olan yabancı düşmanlığı, göçmen karşıtlığı ve özellikle İslam düşmanlığına karşı Türkiye’nin kategorik olarak ortaya koyduğu insanlık çağrısıdır.

Bugün Batı’da Kur’an-ı Kerim’in yakılması meselesi sadece birtakım faşistlerin, birtakım insanlık düşmanı canilerin, birtakım demokrasi karşıtlarının Müslümanlara yönelik hakareti olarak görülmemelidir. Bu olay, başlı başına insanlığın tamamına karşı yapılmış açık bir insanlık suçudur. Bugün buna şu ya da bu siyasi gerekçeyle seyirci kalanlar aslında kendi sonlarını hazırlamaktadır.

“ Avrupa’daki bu ırkçı akımların, İslam düşmanı akımların gelişmesi, aslında Avrupa’nın mutedil ve makul siyaset damarlarını köreltmektedir. Makul ve mutedil siyaset; gündün güne şımartılarak artırılan, İslam düşmanlığı üzerinden pohpohlanan bu ırkçı, faşist birtakım demokrasi karşıtı güçlerin esiri ve hatta açık söyleyeyim, bir müddet sonra oyuncağı hâline gelecektir. ”

Bunun için Türkiye'nin İslam karşıtlığı, İslam düşmanlığı, yabancı düşmanlığı karşısında ortaya koyduğu insani anlayış, insani yaklaşım aslında Avrupa halklarının demokratik geleceği bakımından da fevkalade değerli bir tecrübedir.

Yine dış politikada bir başka ilkemizi hatırlatmak isterim. Biz barış, istikrar ve güven sağlayıcı bir unsur olarak dış politika meselesinde aktif ve etkili bir rol almak istiyoruz. Özellikle içinde bulunduğumuz bölgenin sorunlarının hatta küresel meselelerin çözülebilmesi konusunda barışın, güvenin ve istikrarın birlikte olmadığı dönemlerde dünyanın ne sıkıntılar yaşadığını çok iyi biliyoruz.

Bunun için Rusya-Ukrayna krizinde ortaya koyduğumuz tavır, tarihî bakımdan çok önemlidir. Rusya-Ukrayna meselesi sadece Rusya ile Ukrayna'nın savaşı değil, aslında Rusya ile önce Avrupa'nın ama esas itibarıyla ABD'nin verdiği, Batı'nın topyekûn vermeye başladığı ve küresel bir savaşın tehditlerini taşıyan bir çatışmadır. Burada herkes daha önemli bir stratejik konumu nasıl elde edeceğinin hesabını yapıp bunun telaşına düşerken, Türkiye sadece komşu olduğu için değil, sadece Karadeniz'e kıyısı olan ve her ikisi de dostumuz ve müttefikimiz olan ülkeler olduğu için değil, barış, güven ve istikrarın birlikte sağlanabilmesi için Rusya-Ukrayna arasındaki bu gerilimin bir an evvel bitirilmesine dair bütün gücünü ortaya koydu. Hatta biliyorsunuz, İstanbul görüşmelerinde neredeyse mesele son bir anlaşmaya, son bir görüşmeye kal-

miştı ama bizim barış, istikrar ve güven perspektifimiz zıttına bazılarının küresel ölçekte güç kazanma stratejileri İstanbul görüşmelerini gölgeledi.

“ Bugün aynı şekilde bizim barış, güven ve istikrar konusundaki politikalarımızın somut göstergelerinden biri vekâlet savaşlarına topyekûn karşı çıkma tavrımızdır. ”

Vekâlet savaşları üzerinden Orta Doğu'yu, Asya'yı, Afrika'yı, maalesef, terör örgütlerinin cenneti hâline getirenler, hazırladıkları bu tuzağın insanlığa ne büyük zarar verdiğinin farkında değiller.

Biz bugün vekâlet savaşlarının kirli ve kanlı araçları olan bu paravan örgütlere karşı çıkarken, aslında bunların arkasında duran ve vekâlet savaşları üzerinden bunu bir dış politika kartı olarak kullanan zihniyete karşı çıkıyoruz.

Artık vekâlet savaşlarının unsuru olan terör örgütlerine destek verilmesinin bir dış politika aracı olarak görülmesine son verilmesi elzemdir.

Değerli büyükelçiler;

Bizim bu istikamette yürürken dış politikada kullandığımız önemli ilkelerden birisi **prensipli müzakereler** yöntemidir. Hani diyoruz ya: **“Hem masada var olacağız hem de sahada var olacağız.”** Her sorunun bizim lehimize sonuçlanması için gücümüzü kullanacağız ama en zor konularda bile masada her zaman varlığımızı en üst düzeyde sürdüreceğiz. Bu çerçevede yine

Rusya-Ukrayna savaşı sırasında ortaya koyduğumuz tavır fevkalade önemli bir örnektir. Örneğin Rusya'nın başta Kırım olmak üzere Ukrayna'nın bazı bölgelerini ilhak etme teşebbüslerini kategorik olarak kabul etmiyoruz ama bunu söylerken Rusya'ya da bu sorunun çözülmesi için müzakerelerde hiçbir zaman kapımızı kapatmıyor, Rusya'yla ortaklaşa fikirlerle “nasıl çözüm bulabiliriz” konusundaki çalışmaları da göz ardı etmiyoruz. Bizim bir prensibi ortaya koymamız başka bir şey ama bu prensip ortada dururken, bunu rakiplerimiz, muhataplarımız da bilirken, aynı şekilde müzakereleri sürdürebilmemiz çok daha önemli bir şeydir.

Yine bir başka önemli meselemizse barış, güven ve istikrar perspektifi nedeniyle özellikle **bölgemizdeki normalleşme süreçlerinin** neticeye ulaşmasını temin etmektir. Bunun için öncelikle -tek tek ülkelerin isimlerini saymıyorum, hepimiz çok detaylı bir şekilde biliyoruz- bu bölgelerde normalleşmenin dışına çıkılmasının müsebbibi Türkiye değildir. Geçtiğimiz dönemde bazı ülkelerle yaşadığımız sıkıntı ve sorunlar Türkiye'nin dahli olmayan nedenlerden kaynaklanmıştı. Şimdi normalleşmenin gerektirdiği adımların atılabilmesi için çok dikkatli bir yol haritası izlenmelidir.

Bu süreçte çok etkili bir şekilde müracaat ettiğimiz bir diğer prensibimiz “**liderlik diplomasisi**”ydi. Sayın Cumhurbaşkanımız sadece çok ziyaret ederek, çok fazla müzakere ederek değil, aynı zamanda müzakerelerinde ve ziyaretlerinde en zor açılır zannedilen

kapıları da açabilen liderlik vasfıyla birlikte, dünyada liderlik diplomasisine önemli bir örnek teşkil etmiştir.

Aynı şekilde, Dışışleri Bakanlığımız ve ilgili bakanlıklarımız da Türkiye'nin ortaya koyduğu bu liderlik perspektifini, Cumhurbaşkanımızın dünyada küresel liderlik örneği veren bu girişimlerini destekleyecek çalışmaları bütün güçleriyle yerine getirmeye gayret etmişlerdir.

Son olarak, güçlü ve büyük Türkiye'nin Yüzyılı olacak Cumhuriyetimizin ikinci asrında hiç unutmayacağımız bir diğer ilkeden söz edeceğim.

Vatan ve vatanın korunması meselesi söz konusu olduğunda, artık önümüzde yeni kavramlar vardır: Mavi vatan, siber vatan, uzay vatan, yeşil vatan gibi yeni kavramlarla karşı karşıyayız.

Her gün bu kavramlara niçin daha fazla sahip çıkmamız gerektiğine dair yeni şeyler fark ediyoruz. Dolaşısıyla Türkiye, özellikle bu kavramların gerektirdiği adımları atmaktan hiç imtina etmeden yoluna devam etmek mecburiyetindedir.

Türkiye'nin Akdeniz'deki, özellikle Doğu Akdeniz'deki hak ve menfaatlerin korunabilmesi için adım atılması konusunda, münhasır ekonomik bölgelerin ilan edilmesi meselesinde tavır alması bahsi çok konuşulmuştu. Ama Sayın Cumhurbaşkanımız ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümetleri, vaktinde gerekli adımları atarak Libya'nın meşru hükümetiyle anlaşma imzalayarak, Akdeniz'de Türkiye'nin münhasır ekonomik bölgele-

rini, hak ve menfaatlerini koruyarak; “mavi vatan” sözünü sadece bir kavram olarak değil, içerik olarak da sahip çıktığımız, fevkalade büyük, hayati önem taşıyan bir millî dava olduğunu bütün dünyaya gösterdi...

Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılına girerken bir asır evvel dünyanın küresel güçlerine, emperyalist canavarlarına karşı mücadele eden atalarımız, o zaman karşılına çıkarılan uluslararası senaryoları ellerinin tersiyle itmiş, Sykes Picot'nun haritalarını tarumar etmiş, çöp tenekesine atmıştır. Ama ne yazık ki bir asır sonra şartlar değişmiş olmasına rağmen, aynı emperyalist bakışların Türkiye'nin ve bölgenin üzerindeki paylaşım amaçlarının çok da fazla değişmediğini görüyoruz.

Ama şimdi ne yaptığını, nereden geldiğini, Cumhuriyetinin ilk asrını nasıl geçirdiğini ve ikinci asrına nasıl hazırlandığını gayet iyi bilen, çok daha güçlü bir Türkiye var; bu istikamette yolumuza devam edeceğiz.

“ Bir asır evvel nasıl ki Misak-ı Millî, Erzurum Kongresi, Sivas Kongresi Türkiye Cumhuriyeti'mizin kuruluşunun temel umdelerinden biri idiye, hiç abartısız söylüyorum ki bugün de “mavi vatan”, “siber vatan”, “yeşil vatan”, “uzay vatan” kavramları yeni Misak-ı Millî'nin çerçevesi olarak görülmek mecburiyetindedir. ”

Ümit ederiz, dua ederiz, bir asır sonra Türkiye'yi üçüncü asrına hazırlayacak olan evlatlarımız, torunlarımız geldiğinde; “Türkiye'miz ikinci asırda sözü güçlü, gücü

tesirli bir Türkiye olsun” sözünün çok daha ötesine geçecekler. Sözü artık dünyada hüküm yerine geçen, adımları ise dünyada bire bir takip edilen, dünyanın en büyük ülkelerinden birisinin evlatları olarak, Türkiye’yi üçüncü asra hazırlayacaklardır. Buna yürekten inanıyoruz ve bu inançla yolumuza devam ediyoruz.

Sözlerime son verirken, bu değerli toplantının hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum. Çok zor bir dönemde ama çok şerefli, çok güçlü bir dönemde Türkiye’nin en önemli vazifelerinden birini icra ediyorsunuz. Eskilerin tabiriyle, “Allah her birinizin işlerinizi âsan etsin”; Allah ufkunuzu aydınlık eylesin, önünüzü açsın, dostlarınızı artırsın ve Türkiye’nin gücünü, imkânını ortaya koyacak, daha da güçlendirecek çalışmalara imza atmayı nasip eylesin.

Bu çerçevede, herhâlde bilinen ilk daimî büyükelçimiz Morali Yusuf Agah Efendi; üzerinden asırlar geçti, 3’üncü Selim zamanında görevlendirilmişti. O zamandan bu yana Türk hariciyesi, Türk devletinin önemli sütunlardan biri oldu.

Bugün burada da sizler, o geleneğin başlattığı önemli ve güçlü yürüyüşün devamısınız. Türk devletinin daha da güçlenmesi, dünyada tanıtılması ve bu perspektiflerinin dünya ölçeğinde uygulanabilmesi için canla başla çalışıyorsunuz, Allah kolaylıklar versin.

Hepinize bir kez daha Türkiye Büyük Millet Meclisine hoş geldiniz diyorum. Her vesileyle yasama organı olarak, yürütmeye birlikte ortak menfaatlere, ortak hedeflere birlikte yürümek için hazır olduğumuzu ifa-

de etmek isterim. Özellikle bu süreçte parlamenter diplomasi açısından da görev yaptığınız ülkelerdeki parlamentolarla çok daha yakın ilişki içerisinde olmanızı temenni ediyoruz.

Hepinize tekrar hoş geldiniz diyorum; sefalar getirdiniz, ayaklarınıza sağlık... Allah sizlere kolaylık versin, ülkelerinize döneceksiniz, yolunuz açık olsun, hepinizi Allah'a emanet ediyorum.

